

वामदेवो गौतमः। उषाः। गायत्री

प्रति ष्या सूनरी जनी व्युच्छन्ती परि स्वसुः। दिवो अदर्शि दुहिता ॥ ४.०५२.०१

स्या- सा। सूनरी- शोभनेत्री। जनी- जनयित्री। स्वसुः- रात्र्याः। परि- अवसान इति भावः।  
व्युच्छन्ती- तमो विवासयन्ती। दिवो दुहिता- दिव्या। अदर्शि- दृश्यते ॥१॥

अश्वेव चित्रारुषी माता गवामृतावरी। सखाभूदश्विनोरुषाः ॥ ४.०५२.०२

उषाः- प्रभाती ज्ञानोदयदेवता। अश्वेव चित्रा- तुरग इव चायनीया। अरुषी- रोचमाना। गवाम्-  
रश्मीनाम्। माता- जननी। ऋतावरी- प्रकृतिनियतिभूतसत्ययुक्ता। अश्विनोः-  
नक्षत्राधिदैवतयोरित्याधिभौतिके प्राणेशनशक्तिभूतयोरित्याध्यात्मिके। सखा- सखी प्रियेति भावः।  
अभूत्- अभवत् ॥२॥

उत सखास्यश्विनोरुत माता गवामसि। उतोषो वस्व ईशिषे ॥ ४.०५२.०३

उत- अपि च। अश्विनोः- प्राणेशनशक्तिभूतयोः। सखा- प्रियसखी। असि- भवसि। उत- अपि  
च। गवाम्- रश्मीनाम्। माता- जननी। असि- भवसि। उत- अपि च। उषः। वस्वः- सम्पदाम्।  
ईशिषे- ईशनं करोषि ॥३॥

यावयद्वेषसं त्वा चिकित्वित्सूनृतावरि। प्रति स्तोमैरभुत्स्महि ॥ ४.०५२.०४

यावयद्वेषसम्- द्वेषं वियोजयन्तीम्। चिकित्वित्- ज्ञानवतीम्। त्वा- त्वाम्। सूनृतावरि-  
प्रियहितवाङ्मयि। स्तोमैः- मन्त्रैः। प्रति अभुत्स्महि- प्रतिबोधयामः ॥४॥

प्रति भद्रा अदृक्षत गवां सर्गा न रश्मयः। ओषा अप्रा उरु ज्रयः ॥ ४.०५२.०५

गवां सर्गा न- उदकधारा इव। भद्राः- कल्याणाः। रश्मयः। प्रति अदृक्षत- दृश्यन्ते। उषाः। उरु-  
महत्। ज्रयः- तेजः। आ अप्राः- आपूरयति ॥५॥

आपप्रुषी विभावरि व्यावर्ज्योतिषा तमः। उषो अनु स्वधामव ॥ ४.०५२.०६

विभावरि- प्रकाशमयि । उषः । आपप्रुषी- आपूरयन्ती । तमः- अन्धकारमज्ञानमयम् । व्यावः-

व्यावृणोः । स्वधाम्- आत्मधारणाम् । अनु- अनुसृत्य । अव- नो रक्ष ॥६॥

आ द्यां तनोषि रश्मिभिरान्तरिक्षमुरु प्रियम् । उषः शुक्रेण शोचिषा ॥ ४.०५२.०७

उषः । शुक्रेण- शुभ्रेण । शोचिषा- प्रकाशेन । रश्मिभिः- किरणैः । द्याम्- नभः । उरु- विस्तीर्णम् ।

प्रियम् । अन्तरिक्षम्- द्यावापृथिव्योरन्तरालम् । आ तनोषि- विस्तारयसि प्रकाशयसीति भावः ॥७॥

Dr. Rangrao